ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ο ΜΟΖΑΡΤ... ΜΝΗΣΤΗΡ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑΣ!...

Στὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Λευκῆς Ἀγελάδος». Ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς Μόζαρτ. Στὸ παλάτι. Ἡ ἀφελὴς θρασύτης τοῦ μικροῦ Μόζαρτ. Ἕνα σκαστὸ φιλὶ στὸ μάγουλο τῆς αὐτοκρατείρας. Μετὰ τὴ συναυλία. Ἡ δυὸ μικρὲς πριγκήπισσες καὶ ὁ μικρὸς μουσικός. Ὅπου ἀνοίγει ἡ μύτη του!... Ἡ καλωσύνη τῆς Μαρίας Ἀντουανέττας. «Θὰ παντρευτοῦμε!», κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Θὰ σᾶς διηγηθοῦμε σήμερα ἕνα νοστιμώτατο ἐπεισόδιο ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου μουσικοσυνθέτου Μόζαρτ. Πρόκειται —ὅσο ἀπίστευτο κι' ἂν μπορεῖ νὰ φανῆ αὐτὸ— γιὰ τὸν ἀρραβῶνα του μὲ τὴ δούκισσα τῆς Αὐστρίας Μαρία Ἀντουανέττα, τὴν κατοπινὴ βασίλισσα τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποία ἐκαρατομήθη κατὰ τὴ μεγάλη Γαλλικὴ Ἐπανάστασι!

Εἴπαμε πώς, ὅσο ἀπίστευτο κι' ἂν μπορῆ νὰ φανῆ αὐτό, εἶναι ἐν τούτοις γεγονός. Ἡ Μαρία Ἀντουανέττα, πολὺ πρὶν παντρευτῆ τὸν τραγικὸ Λουδοβίκο 16ο, ὑπῆρξε μνηστὴ τοῦ Μόζαρτ. Καὶ νὰ πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα, σύμφωνα μὲ τὴ χαριτωμένη ἀφήγησι τοῦ βιογράφου τοῦ διασήμου μουσουργοῦ Μόριτς Μπέομαν:

Βρισκόμαστε στὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1762. Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πενιχρὰ δωμάτια τοῦ λαϊκοῦ ξενοδοχείου τῆς Βιέννης «Ἡ Λευκὴ Ἀγελάδα», κάποιος κύριος ἀποτέλειωνε τὴν τουαλέττα του. Ἦταν ντυμένος ἐπιδεικτικά, ὅπως ὅλοι οἱ καλλιτέχναι τοῦ καιροῦ του, γιατὶ καὶ ὁ κύριος αὐτὸς ἦταν καλλιτέχνης. Λεγόταν Λεοπόλδος Μόζαρτ, καὶ κατήγετο ἀπὸ τὸ Σαλτσβοῦργο. Ὅταν τελείωσε καὶ τὸ δέσιμο τῆς μεγάλης φλοττὶν γραβάτας του, ἔκανε δυὸ βήματα πρὸς τὴν πόρτα ποὺ ἔνωνε τὸ δωμάτιό του μ' ἕνα ἄλλο διπλανὸ δωμάτιο καὶ ἔβαλε μιὰ φωνή:

—Βόλφερλ! Βόλ-φερλ! Μὰ τί κάνεις ἀκόμα; Ἔλα ἐδῶ γρήγορα! Εἶνε τρεῖς ἡ ὥρα, καὶ τὸ ἁμάξι τῆς βασίλισσας ἦρθε νὰ μᾶς πάρη! Εἶσαι ἕτοιμος;

—Ἕτοιμος, πατεράκη, ἕτοιμος!... ἀποκρίθηκε ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο μιὰ παιδιάστικη φωνή. Μαζεύω τὶς νότες μου. Νά 'μαι ἔφτασα!...

Ἕνα σγουρόμαλλο ἀγοράκι παρουσιάστηκε συγχρόνως στὴν πόρτα. Ρίχτηκε χαρούμενο στὸ λαιμὸ τοῦ πατέρα του καὶ γέμισε τὸ πρόσωπό του μὲ φιλιά.

—Εἶδες ὅτι δὲν ἄργησα, πατεράκη, τοῦ εἶπε. Μὴν εἶσαι λοιπὸν κακὸς μαζύ μου!...

Τὸ ἀγοράκι αὐτό, ποὺ δὲν ἦταν παραπάνω ἀπὸ ὀχτὼ χρονῶν, ἦταν, ὅπως θὰ κατάλαβαν οἱ ἀναγνῶσται μας, ὁ Βόλφγκρινγκ Ἀμαντέους Μόζαρτ, ὁ δαιμόνιος μικρός, ὁ ὁποῖος, παιδὶ ἀκόμη, ἦταν ἕνας βιρτουόζος τοῦ πιάνου καὶ ὁ ὁποῖος ἔγινε ἀργότερα ὁ μεγάλος, ὁ θεῖος Μόζαρτ!

Τὴν ἴδια στιγμή, ἕνας ὑπηρέτης τῶν ἀνακτόρων μπῆκε στὸ δωμάτιο, ἔκανε μιὰ βαθειὰ ὑπόκλισι καὶ ἀνήγγειλε στοὺς «ἐξοχωτάτους κυρίους Μόζαρτ, πατέρα καὶ υἱό», ὅτι εἶχε ἔρθει γιὰ νὰ τοὺς παραλάβη, κατ' ἐντολὴ τῆς Α. Μ. τῆς Αὐτοκρατείρας τῆς Αὐστρίας.

* * *

Στὰ αὐτοκρατορικὰ διαμερίσματα τῶν ἀνακτόρων, ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία Θηρεσία παρεδέχετο τοὺς εὐνοουμένους ἐπισκέπτας, μαζὺ μὲ τὸν ὑψηλὸ σύζυγό της, τὸν Φραγκίσκο Στέφανο τῆς Λοθριγγίας. Ἡ Μαρία Θηρεσία, ἡ ὁποία τρελλαινότανε γιὰ τὴ μουσική, εἶχε ἐνδιαφερθεῖ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς γιὰ τὸ καταπληκτικὸ ἐκεῖνο παιδί, καὶ ὁ μικρὸς Μόζαρτ ἦταν ἡ τρίτη φορὰ ποὺ πήγαινε νὰ παίξη ἐμπρὸς στὸ αὐτοκρατορικὸ ζεῦγος. Ἕνα πλῆθος αὐλικῶν καὶ μεγιστάνων ἦταν ἐπίσης συγκεντρωμένο ἐκεῖ.

Ὁ πατέρας Μόζαρτ μπῆκε στὴν αἴθουσα, μαζὺ μὲ τὸ παιδί του. Καὶ τότε οἱ παριστάμενοι εἶδαν μ' ἔκπληξι, μὰ καὶ τρόμο συγχρόνως, τὸν μικρὸ Μόζαρτ νὰ πηδάη στὸ λαιμὸ τῆς τρομερᾶς Αὐτοκρατείρας καὶ νὰ τῆς δίνη ἕνα ἠχηρὸ φιλὶ στὸ μάγουλο!

—Τί ὄμορφη ποὺ εἶσαι, κυρία βασίλισσα! εἶπε ὁ θρασὺς μικρός. Μοιάζεις μὲ κοριτσάκι!...

Ἡ Αὐτοκράτειρα δὲν θύμωσε καθόλου μὲ τὴν ἐνθουσιώδη αὐτὴ καὶ θρασεῖα φιλοφρόνησι τοῦ μικροῦ προστατευομένου της.

—Σοῦ ἀρέσω λοιπόν, μικρέ μου Βόλφερλ; εἶπε γελῶντας ἀτ' τὴν καρδιά της.

—Ἂν μοῦ ἀρέσης! ἀπάντησε ὁ μικρὸς Μόζαρτ. Εἶσαι τόσο γλυκειά, ὅσο καὶ τὰ ζαχαρωτὰ ποὺ μοῦ δίνει ὁ μπαμπᾶς!

—Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶπε τότε, γελῶντας ἐπίσης, ὁ αὐτοκρατορικὸς σύζυγος, κοντεύεις νὰ μὲ κάνης ζηλότυπο, μικρέ μου φίλε. Μὰ ἔλα, παίξε μας τίποτε ὡραῖο γιὰ χάρι τῆς ἀγαπημένης σου βασίλισσας.

Καὶ ὁ μικρὸς Μόζαρτ, χωρὶς νὰ περιμένη καὶ δεύτερη πρόσκλησι, ἔδωσε τότε μιὰ ἀπὸ τὶς ἀλησμόνητες ἐκείνες παιδικὲς συναυλίες του, ἡ ὁποῖες φανέρωναν ὅλο τὸ δαιμόνιο ταλέντο ποὺ ἔκρυβε μέσα του.

Ὅταν ἡ συναυλία τελείωσε, ἡ Αὐτοκράτειρα φώναξε τὰ δυὸ κοριτσάκια της, τὶς δούκισσες Μαρία Ἀντουανέττα, ἡ ὁποία τότε ἦταν ἑφτὰ χρονῶν μόλις, καὶ τὴ Μαρία Καρολίνα, ἡ ὁποία ἔγινε ἀργότερα ἡ περίφημη γιὰ τοὺς ἐρωτικούς της ἄθλους Βασίλισσα τῆς Νεαπόλεως, καὶ ἡ ὁποία στὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν μόλις δέκα χρονῶν.

—Πᾶρτε τώρα σεῖς τὸν μικρό μας ξένο, τοὺς εἶπε, γυρίστε τον στὸ παλάτι γιὰ νὰ διασκεδάση, ἢ πηγαίνετε νὰ παίξετε μαζὺ στὸν κῆπο, ἂν θέλη.

Ἡ δύο πριγκήπισσες παρέλαβαν τὸν μικρὸ Μόζαρτ καὶ ἄρχισαν νὰ τὸν γυρίζουν στὰ διάφορα διαμερίσματα τῶν ἀνακτόρων. Ὅταν ὅμως μπῆκαν στὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν τελετῶν, ὁ μικρὸς γλύστρησε ἔξαφνα ἐπάνω στὸ γυαλιστερὸ παρκέττο καὶ ξαπλώθηκε φαρδὺς-πλατὺς χάμω. Ἡ μύτη του λύθηκε καὶ τὰ αἵματα ἄρχισαν νὰ τρέχουν!

Πλάϊ του στεκότανε τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἡ Μαρία Καρολίνα. Ἡ Μαρία Ἀντουανέττα εἶχε ἀργοπορήσει στὸ διάδρομο. Ὁ μικρὸς ἔβαλε τὰ κλάματα, μὰ ἡ Μαρία Καρολίνα, ἀντὶ νὰ τὸν βοηθήση νὰ σηκωθῆ, ἄρχισε τὰ γέλια καὶ τὸν κορόϊδευε γιὰ τὴν ἀδεξιότητά του. Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ μπῆκε στὴν αἴθουσα ἡ Μαρία Ἀντουανέττα. Ἔτρεξε ἀμέσως κοντὰ στὸ μικρὸ Μόζαρτ, τὸν βοήθησε νὰ σηκωθῆ, σκούπισε μὲ τὸ μετάξινο μαντηλάκι της τὰ αἵματα καὶ τὰ δάκρυά του καὶ ἄρχισε νὰ τὸν παρηγορῆ μὲ τρυφερὰ λόγια.

Σὲ λίγο τὸ χαμόγελο ἄνθισε πάλι ἐπάνω στὴν παιδιάστικη μορφὴ τοῦ μικροῦ Μόζαρτ. Καὶ τότε ἔξαφνα, μιὰ ἀλλόκοτη ἰδέα τοῦ κατέβηκε, γεμάτη ἀπὸ παιδικὴ ἀφέλεια. Κύτταξε μὲ μάτια ποὺ ἄστραφταν τὴ μικρὴ πριγκήπισσα, τῆς ἔπιασε τὸ χέρι καὶ τῆς εἶπε μὲ κωμικὴ σοβαρότητα:

—Εἶσαι πολὺ καλόκαρδη, Ἀντουανέττα. Σ' ἀγαπῶ τόσο αὐτὴν τὴ στιγμή! Σοῦ ὁρκίζομαι νὰ σὲ κάνω γυναίκα μου!

Ἡ μικρὴ πριγκήπισσα ἔμεινε τόσο καταγοητευμένη μὲ τὴν πρότασι αὐτή, ὥστε πετάχτηκε ἀμέσως κοντὰ στὴ μητέρα της καὶ τῆς εἶπε:

—Μαμᾶ, μαμᾶ! Ὁ Μόζαρτ θέλει νὰ μὲ κάνη γυναίκα του. Θὰ παντρευτοῦμε ὅταν μεγαλώσουμε. Δὲν νομίζεις καὶ σὺ πὼς θάναι πολὺ ὡραῖα!

—Κι' ἀλήθεια, ἀπάντησε γελῶντας ἡ Αὐτοκράτειρα, θὰ εἶνε πολὺ ὡραῖα. Διάλεξες θαυμάσιο σύζυγο. Μά, γιὰ φέρε μου μιὰ στιγμὴ ἐδῶ τὸν ἀρραβωνιαστικό σου!

Ἡ Μαρία Ἀντουανέττα πῆρε τότε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν Μόζαρτ καὶ τὸν πῆγε ἔμπροστὰ στὴν μητέρα της.

—Γιὰ πές μου, Βόλφερλ, τὸν ρώτησε ἡ Αὐτοκράτειρα, γιατὶ θέλεις σώνει καὶ καλὰ νὰ παντρευτῆς τὴν Τόνερλ; Καὶ ἡ Λένι μήπως δὲν εἶνε καλὸ κορίτσι;

Τόνερλ καὶ Λένι ἦταν τὰ παιδιάστικα ὀνόματα τῶν δυὸ δουκισσῶν. Ὁ μικρὸς Μόζαρτ δὲν δίστασε καθόλου ν' ἀπαντήση.

—Ναί, κυρία βασίλισσα, εἶπε, θέλω τὴν Τόνερλ καὶ ὄχι τὴ Λένι. Γιατὶ ὅταν ἔπεσα καὶ χτύπησα πρὸ ὀλίγου, ἡ Λένι γελοῦσε. Μὰ ἡ Τόνερλ εἶνε καλή, μ' ἀγαπᾶ. Ἦρθε καὶ μὲ σήκωσε. Γιὰ ἰδές τὸ μαντηλάκι της... Εἶνε ὅλο αἵματα... ἀπὸ τὴ μύτη μου. Εἶνε καλὴ ἡ Ἀντουανέττα καὶ θὰ τὴν κάνω γυναίκα μου!

—Πολὺ καλά, εἶπε ἡ Μαρία Θηρεσία. Μὰ ξέρεις ὅτι, γιὰ νὰ παντρευτῆ κανεὶς μιὰ πριγκήπισσα, πρέπει νὰ φορῆ καὶ ὡραία στολή, σὰν πρίγκηψ;

Ὁ μικρὸς Μόζαρτ ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια μὲ παράπονο καὶ ἔπειτα ἄρχισε νὰ κλαίη.

—Καὶ ποῦ θὰ τὴ βρῶ ἐγὼ αὐτὴν τὴν ὡραία στολή; εἶπε μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Ἐγὼ εἶμαι φτωχός, καὶ ἡ Τόνερλ θὰ μὲ πάρη ὅπως εἶμαι!

—Σὲ πιστεύω, εἶπε τότε ἡ Αὐτοκράτειρα, ἐξακολουθῶντας νὰ τὸν πειράζη. Μὰ πρέπει νὰ ρωτήσης καὶ τὴν ἴδια.

Ὁ μικρὸς πλησίασε τότε τὴν Ἀντουανέττα, τῆς ἔπιασε τὰ χέρια καὶ τὴ ρώτησε:

—Γιὰ πές, Ἀντουανέττα, δὲν εἶνε ἀλήθεια πὼς μὲ θέλεις ὅπως εἶμαι;

—Ἐσένα θέλω καὶ κανέναν ἄλλο! ἦταν ἡ ἀπάντησι ἐκείνης ποὺ ἔγινε ἀργότερα βασίλισσα τῆς Γαλλίας.

Ἡ Μαρία Θηρεσία γέλασε μὲ τὴν καρδιά της γι' αὐτὴν τὴ σκηνή. Τὴν ἑπομένη, ἕνας ὑπηρέτης τῶν ἀνακτόρων παρουσιάστηκε στὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Λευκῆς Ἀγελάδας». Κρατοῦσε στὸ χέρι μιὰ μικροσκοπικὴ ἀλλὰ σπουδαία στολή, ὅπως τῶν ἀριστοκρατῶν τῆς Αὐλῆς. Τὴ στολὴ αὐτὴ τὴν ἔστελνε ἡ Αὐτοκράτειρα στὸ μικρὸ Μόζαρτ. Ἐκεῖνος τὴ φόρεσε, ἀνέβηκε στὸ ἁμάξι ποὺ περίμενε κάτω στὴν πόρτα, καὶ πῆγε στὰ ἀνάκτορα, ὅπου ἡ Μαρία Θηρεσία τὸν παρουσίασε στὴ «μνηστή» του. Στὸ ἐθνικὸ μουσεῖο τῆς Βιέννης, ἀνάμεσα σὲ ἄλλα ἐνθύμια τοῦ μεγάλου Μόζαρτ, ὑπάρχει σήμερα καὶ μιὰ φωτογραφία, ποὺ τὸν παριστάνει μικρὸν καὶ ντυμένον μὲ τὴν πριγκηπικὴ αὐτὴ στολή...